

Nr 435

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om statlig inlösen av egnahem och bostadsrättslägenheter.

(Lika lydande med motion nr 366 i Första kammaren)

Omfattande statliga engagemang på såväl bostadspolitikens som lokaliseringspolitikens områden förpliktar enligt vår mening staten att också svara för de ekonomiska konsekvenser som drabbar de medborgare vilka genom arbetslöshet på hemorten icke finner en framtida försörjning för sig själva och sina familjer. Någon annan slutledning är icke möjlig att dra under nuvarande förhållanden, även om enskilda näringsidkare och flera storindustriella företag borde känna ett första ansvar för följderna av industrinedläggningar och dessas svåra verkningar för de anställda. Regeringen har emellertid knäsat principen om det enskilda näringslivets rätt till industrilokalisering utifrån enbart sina egna vinstintressen. Därmed har regeringen uppmuntrat en ensidig industrilokalisering till främst storstadsområdena som resulterat i omfattande befolkningsomflyttningar från i första hand norrlandslänen.

I statsverkspropositionen föreslås att »statlig inlösen» av egnahem skall komma till stånd såsom en försöksverksamhet i begränsad omfattning. Försöksverksamheten föreslås bli förlagd till de fyra nordligaste länen för att ge erfarenheter om framkomliga vägar då det gäller att lösa dessa problem.

I regeringens propå har emellertid icke s. k. *bostadsrättsinnehavarnas* likartade problem tagits upp till behandling. I de fall bostadsrättsinnehavare drabbas av likartad situation som egnahemsägarna på platser där denna inlösenverksamhet avses att genomföras bör även denna kategori komma i åtnjutande av samma förmåner.

Frågan kan ställas vilka erfarenheter det är regeringen vill vinna. Utgångspunkten borde vara klar. För det första att inlösenförfarandet inte enbart bör gälla egnahemsägare utan även bostadsrättsinnehavare. De senares ekonomiska insatser är oftast av samma omfattning som egnahemsägares, i varje fall rör det sig om betydande ekonomiska utlägg. För det andra kan det inte finnas något rättviseskäl som säger att verksamheten skall koncentreras till enbart de fyra nordligaste länen. Det måste vara känt att »tvångsförflyttningar» av arbetskraft från hemorten på grund av oförskyllad arbetslöshet inte enbart drabbar folk i norr utan i lika hög grad i områden inom såväl mellersta som södra Sverige. Oavsett var egnahems-

ägaren eller bostadsrättsinnehavaren bor inom landet behövs det inte några större erfarenheter för att förstå de ekonomiska svårigheter vederbörande drabbas av. Att sålunda på föreslaget sätt geografiskt begränsa verksamheten skapar enbart orättvisa för medborgare som försatts i samma situation.

För det tredje kan det knappast råda några tvivel om vem som har det juridiska och ekonomiska ansvaret för att dessa bostadskonsumenter bör hållas ekonomiskt skadeslösa. De har drabbats av en statspolitik, som å den ena sidan uppmuntrat dem att skaffa sig egna bostäder, å den andra sidan har de genom frånvaron av en genomtänkt riksplanering för näringslivets lokalisering oförskyllt ställts utan möjligheter att på hemorten finna sin försörjning.

För såväl egnahemsägaren som bostadsrättsinnehavaren har bostaden utöver sitt bruksvärde även ett marknadsvärde. Ett egnahem eller en bostadsrättslägenhet som uppförts inom en ort med minskad sysselsättning får ett lägre marknadsvärde. Även vid en eventuell försäljning torde köpesumman knappast komma att räcka till för ett förvärv av en likvärdig bostad på den nya orten. Även denna sida måste uppmärksammas vid inlösen av bostäderna.

Med hänvisning till vad här anförts föreslås,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att inlösen av egnahem jämväl skall gälla bostadsrättslägenheter, samt

att inlösenförfarandet icke begränsas till de fyra nordligaste länen utan skall avse hela landet.

Stockholm i januari 1964

Henning Nilsson

Hilding Hagberg

Gunvor Ryding

Nr 436

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om en statlig marklånefond.

(Lika lydande med motion nr 163 i Första kammaren)

En förutsättning för att kommunerna skall kunna driva en aktiv markpolitik är att de får finansiella resurser för markförvärv i stor skala. Lånemöjligheter bör därför öppnas för kapitalbehövande kommuner. För att kunna föra en aktiv kommunal markpolitik kräves betydande kapitalinsatser, vilket för flertalet kommuner inte är möjligt utan statligt stöd. I